

Mluvčí Charty 77 objektivem Státní bezpečnosti

Výběr fotografií ABS z připravované výstavy Tváře Charty 77

Charta 77, pojmenovaná podle dokumentu *Prohlášení Charty 77* ze dne 1. ledna 1977, představovala občanskou iniciativu kritizující komunistický režim za nerespektování lidských a občanských práv. K jejich dodržování se Československo zavázalo v Helsinkách podpisem *Závěrečného aktu Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě* v roce 1975. Text Charty vznikl v prosinci 1976, publikován byl ve dnech 6.–7. ledna 1977 v několika západoevropských listech. Charta vyvolala v západní Evropě značný ohlas, na její podporu bylo vytvořeno několik iniciativ. Sdružovala lidi odlišných povolání, politických postojů

i náboženského vyznání. Postihy jejich signatářů i dalších kritiků režimu vedly k založení Výboru na obranu nepravdělivě stíhaných (VONS) v dubnu 1978, který se snažil zveřejňovat osudy lidí stíhaných za své politické postoje. Do ledna 1990 Chartu podepsalo 1883 lidí, vydáno bylo celkem 572 jejích dokumentů o nejrůznějších společenských problémech.

Na veřejnosti byla Charta 77 reprezentována vždy třemi mluvčími, kteří jednali jejím jménem. Především vydávali dokumenty a zaručovali pravost textů. Do listopadu 1989 se v této funkci vystříдалo pětatřicet osob. Mluvčí byli vybíráni na jeden

rok, a to tak, aby zastupovali co možná nejširší spektrum signatářů Charty, podobně jako oni zastávali různé filozofické, politické a společenské názory.

Mluvčí Charty byli pod velkým tlakem režimu. Většina z nich byla opakovaně zadržována a vyslýchána Státní bezpečností, mnozí byli za svou politickou činnost vězněni. Nezřídka byli ve vězení dva nebo i všichni tři mluvčí současně. Pokud byli na svobodě, čelili neustálému dohledu a jejich pohyb byl monitorován a zaznamenáván. Výsledkem sledování jsou i následující fotografie.

red

Zdena Tominová, Svatopluk Karásek a Vojan Syrovátka jsou perlustrováni příslušníky Veřejné bezpečnosti, roh Karlova náměstí v Praze, 23. 10. 1970, akce „Strojník-1“

Všechny použité fotografie: ABS

Václav Benda s manželkou,
akce „Kamila“

Jiří Dienstbier (označený křížkem)
a Václav Havel (označený trojúhelní-
kem) na oslavě zlaté svatby kanadské-
ho historika Harolda Gordona Skillin-
ga, Staroměstské náměstí v Praze,
22. 4. 1987, akce „Laco-1“

Rudolf Battěk, Zdeněk Urbánek, Václav Havel a Jaroslav Kořán na oslavě zlaté svatby kanadského historika Harolda Gordona Skillinga, Staroměstské náměstí v Praze, 22. 4. 1987, akce „Laco-1“

Perlustrace návštěv Jiřího Hájka (vpravo) Veřejnou bezpečností, akce „Jabloň“

Jiří Hájek (s igelitovou taškou),
Václavské náměstí v Praze,
11. 1. 1980, akce „Jabloň“

Václav Malý (označen trojúhelníkem),
Jiří Dienstbier (označen šikmým
křížkem), Jiří Gruntorád (označen
křížkem) a Jiřina Šiklová (označena
čtverečkem) na oslavě zlaté svatby
kanadského historika Harolda Gordo-
na Skillinga, Staroměstské náměstí
v Praze, 22. 4. 1987, akce „Laco-1“

Marie Rút Křížková u nákladového nádraží v Praze, 5. 2. 1977, akce „Narcis-6“

Marie Rút Křížková (prázdné kolečko) s dcerou (křížek), Vysočanská ulice v Praze, 24. 6. 1983, akce „Narcis-6“

0+00

Marta Kubišová (v brýlích), ulice
Na Příkopě v Praze, 20. 4. 1978,
akce „Marta“

Jelena Mašínová a Marta Kubišová na
návštěvě u Jiřího Hájka, 26. 4. 1977,
akce „Jabloň“

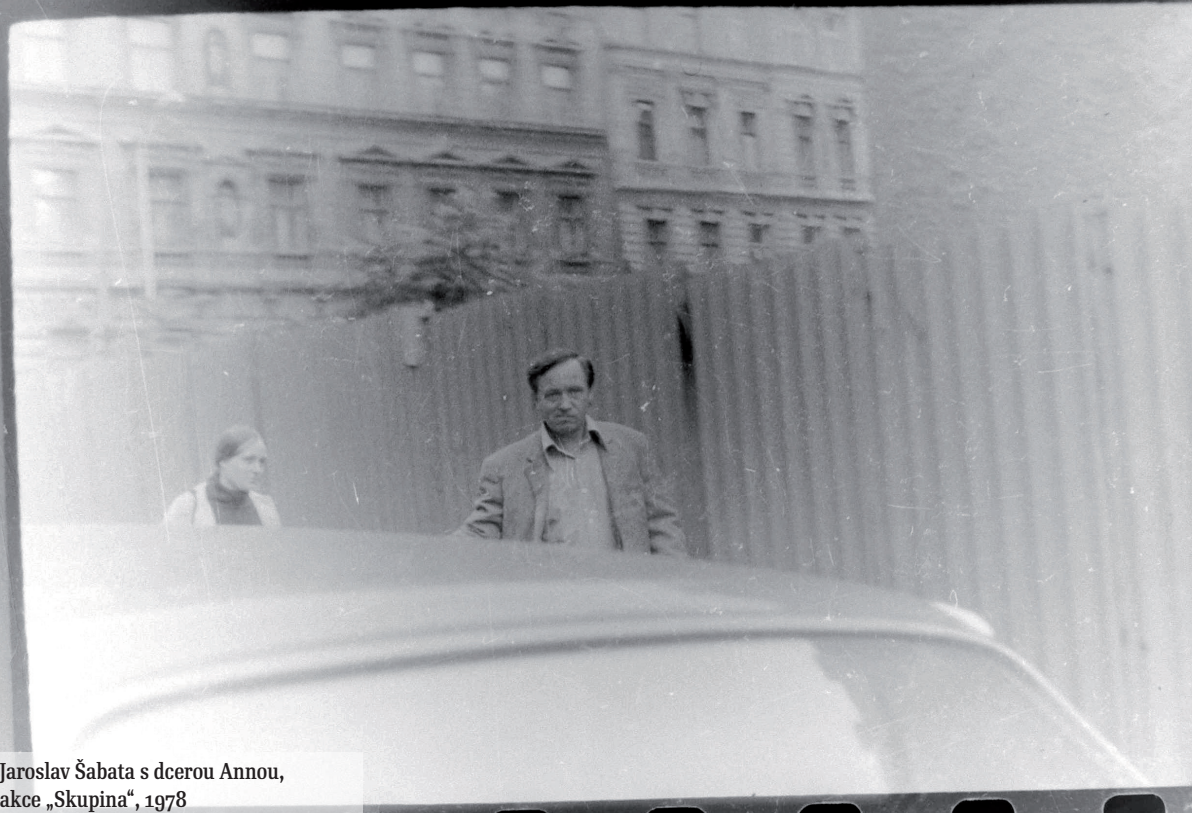
Jan Patočka (prázdné kolečko)
a Jiří Hájek (křížek) na stanici elektrických drah, 24. 1. 1977, akce „Kanál-5“

Bedřich Placák v hale smíchovského nádraží v Praze, 16. 7. 1981, akce „Chirurg“

Bedřich Placák (vpravo) se Zdeňkou Formánkovou a Martinem Machajdíkem v Havelské ulici v Praze, 9. 12. 1981, akce „Chirurg“

Jaroslav Šabata s dcerou Annou, akce „Skupina“, 1978

Zdena Tominová v hale na letišti Ruzyně (dnes Václava Havla), s kufrem britský filozof Anthony Kenny, 12. 4. 1980, akce „Ford“

Zdena Tominová se syny Otky Bednářové, Polská ulice v Praze, 30. 5. 1979, akce „Strojník-1“